

JOGI TANÁCS.
H. E. VARGA
 ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
 11 Society for Savings Bank Bldg.
 Cleveland, Ohio
 Cherry 2492

Os. N. Ackerman
 ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
 10-12-16 ENGINEERS BLDG.
 CLEVELAND, O.
 mindenféle ügyek és vállalatok csak adatai
 és megbízásai iránt.
 Cherry 581, Cherry 585 vagy Cherry 352
 Labia Fairmont 1737.

Alphonse Lefkow
 HITES ÜGYVÉD
 58 W. Washington Street,
 Chicago, Ill.
 Telefon: Dearborn 5759

VEGYES.
Használt és új épületek
 és tégla
 Ez az utolsó lényeg, amikor meg
 építheti házat és kertet. Kérje meg,
 hogy megmutassuk Önnek a legjobb
 építési módokat, a mielőtt csak a
 tégla árát nézi. A költségek a mi
 árunknál kevesebbet fognak lenni.
 Orange Ave. és East 14. utca sarkán.
 Cleveland, O.

KÉZI MUNKÁK
 Importált D. M. G. Pannak, Delta
 és Beiler munkák. Készítünk és
 javítunk mindenféle munkát. Nézd
 meg a munkáinkat a következő címen.
 1005 Duquesne St. Cleveland, O.

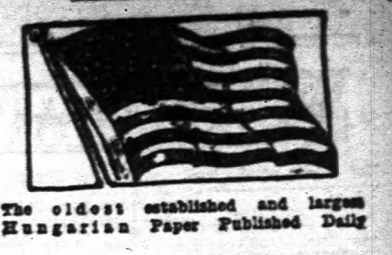
Frank G. Nunn
 TÖRÉSZ-ÉRTÉKELŐ
 2005 LORAIN AVENUE
 A Tűz Biztosítási Társaság
 Union Assurance Co. Inc. Lakland 108
 2005 Lorain 1711 - City, Atlanta 108

ELETMENTŐ
 Készítünk mindenféle
 gyógyászati eszközöket. Kérje meg,
 hogy megmutassuk Önnek a legjobb
 eszközöket. A költségek a mi
 árunknál kevesebbet fognak lenni.
 1005 Duquesne St. Cleveland, O.

VÉGRE UTRA KÉSZ A ZR-3
 A terv szerint három nap alatt érkezik Amerikába.
 FRIEDRICHSHAFEN, Németország, október 12. — Dr. Hugo Eckener, a Zeppelin vállalatok igazgatója, a mai napon kijelentette, hogy a ZR-3 nevű kormányozható léghajó, amely Friedrichshafenben készült Amerika felé, az időjárás javulása következtében holnap reggel hat órakor utat indulhat.
 A ZR-3 végállomása a new jersey-i Lakehurst. Eckener azt is mondotta, hogy az eredeti tervről, az északi utiránytól nem térnek el.
 "Az időjárás az Atlanti Óceánon — mondotta a Zeppelin igazgató — értesülésként szerint a jövő héten kedvező lesz a haladás minden irányban, ezért már New York felett repülhetünk".
 A jelenlegi tervek szerint a Zeppelin Belgium, Hollandia, a csaisai csatorna, Anglia felett veszi útját az Egyesült Államok felé.
 Ezekre rug azoknak a száma, akik belépőjegyvet kaptak a Friedrichshafeni telepre, ahonnan a ZR-3 elindul.
 SZÖVETSÉGI FŐBÍRO FELESÉGE ELHUNYT.
 WASHINGTON, október 12. — McKenna bíró, a szövetségi Legfelsőbb Törvényszék tagjának felesége meghalt tegnap hosszú szenvedés után, őreg korral járó bajok következtében. Holnap temetik el Washingtonban.
 QUATEMALÁBAN RENGETG A FÖLD, NINCS KÁR.
 SAN SALVADOR, okt. 12. — Quatemalából földrendésről érkeztek hírek. A rengés az ország fővárosát, Quatemala Cityt érintette meg. Elég erős volt, de azért kárt nem tett valami sokat.

SZABADSÁG

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Összege, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Naplaj, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmor

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, kedd, 1924 október 14.

HARMONEGYEDIK ÉVFOLYAM EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT

COOLIDGE ELNÖK SZAVAI AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL

Az elnök a közönség és az üzleti világ együttműködésének szükségességét hangsúlyozta. — A prosperitás kerítő mozzanata.

WASHINGTON, október 12. — A H. J. Heintz Companynek Amerika különböző városainak telepei és irodái vannak. Ennek a nagy cégnek a vezetése ma bankettet rendezett a Coolidge elnök rádió beszédét követően, amelyet a vállalat alkalmazottai hoztak.

Beszédében Coolidge elnök annak a fontosságát hangsúlyozta, hogy "az üzleti érdekeltség és a közönség között a kooperáció elvét kell alkalmazni, mert csak abban az esetben számíthatunk igazi prosperitásra és megerősítésre".

Majd kiemelte, hogy "a kormány az igaz és gyakorlati eszközök szolgálatában áll, szavát az emberek szolgálatában, amelyekkel csakugyan használhat az amerikai népek".

AGYONLÖTTÉK A VÉDELMEZŐT

Alarcos banditák gyilkossága a vasúti postakocsiban.

JOHNSTOWN, Pa., október 12. — A New York Central egyik vonatán banditák jártak tegnap este felé. Öt álarcos gázmegjelen az Ebensburg felé haladó vonat postakocsijában és revolverrel szegtek a postafőnököt és a postakocsiban ülő James Carmanra.

Carman nem jött meg a revolverrel, hanem verekedni kezdett a sötét alakokkal. Mindkét fél meg akarta védeni az árucikket, amelyben a vasúti alkalmazottak egy payrollja volt, összesen 33,000 dollár értékben.

Hősiessége azonban nem tartott sokáig és nem is ért semmit. A banditák agyonlőtték a szerencsétlen, becsület embert.

Azután magukhoz vették a pénzt és legrázták a robogó vonatot.

Széles körben megindult utána a nyomozás.

NAGY ELŐNNYEL INDUL EL AZ ANGOL MUNKÁSSÁG A VÁLASZTÁSI KÜZDELEMBEN

Számított a választásra s előre hatalmas kampány-irodalmat készített elő. — A liberálisok és a konzervatív koalícióra törekednek.

A LIBERALIS PART KÉT TABORRA OSZLOTT.

A munkásság nagyobb lelkesedéssel, tökéletesebb szervezettel és több pénzzel dolgozik, mint az angol polgárság.

LONDON, október 12. — Az összes politikai pártok már a végzős sításokat végzik választási kampány-terveiken.

A munkásság meglehetősen előnyben indul el a többi pártokkal szemben, mert már eleve számított a választásokra s a kortes irodalmat nagyszzerűen előkészítette. A munkáspárt milliószer terjeszti pamfletjeit és plakátjait. A liberálisok és a konzervatívok pedig hatalmas erőfeszítéseket tesznek, hogy választási irodalmukat minél előbb nyomdába juttassák.

A munkáspártiak hangulata egyre bizakodóbbá válik, amint a jelentések beérkeznek a kerületekből. Ben Spoor, a munkáspárt kampány vezetője tegnap egyenesen azt jósolta, hogy a munkáspárt többség fog bekerülni a parlamentbe. Annyi bizonyos, hogy a munkásság nagyobb lelkesedéssel, jobb szervezettel és több pénzzel megy a választási küzdelembe, mint akár a konzervatívok, akár a liberálisok.

ELKSZER POLITIKUSOKNAK ELKERESZTEDETT PARBAJA.

FLORENCE, Olaszország, október 12. — Demo Philipson képviselő és Commendatore Bonelli, a Nazione szerkesztője kardparbat vitak tegnap politikai vitából kifolyólag. A képviselő kétszer megsebesült. A felek nem békültek ki.

KINAI KULIK A LÁNGOKBAN

Kigyulladt a President Polk a new yorki kikötőben.

NEW YORK, október 12. — A President Polk nevű Oceánjáró gőzös tegnap reggel befutott a new yorki kikötőbe és alig néhány perccel azután, hogy lehorogonyzott, tűz ütött ki rajta.

A hajón vagy kétszáz kínai kulik voltak, akik a lángok láttára rettenetesen megijedtek. A sárkák, orltt pánciában, hanyatlomok menekülni akartak, a rendőröknek és a bevándorlási tisztviselőnek a legnagyobb erőfeszítésükbe került, hogy vissza tudják őket tartani.

Lewis Johnston, az egyik mérnök, valószínűleg benne égett a hajó belsejében.

A kulik közül többen fejüket ugrottak a vízbe, úgy próbálták úszva a partra jutni. Nekik azonban, a bevándorlási törvény értelmében, tilos a partra lépniük. Kevéselő a tűz kiterjedése után már megjelent két tűzoltóhajó és elejét vette a nagyobb szerencsétlenségnek.

A President Polk a Dollar-vonal tulajdonát képezi.

A PÁN-AMERIKAI MUNKÁSSZÖVETSÉGET MEGTEREMTIK

Az amerikai szervezett munkásság vezetői először a mexikói munkásszövetséggel keresnek szoros kapcsolatot. — Pán-amerikai gyűlés.

WASHINGTON, okt. 12. — Az American Federation of Labor amerikai munkás szövetség, amely következetesen megtagadja a harmadik internacionáléval való együttműködést, minden erejével arra törekszik, hogy szoros együttműködést teremtsen az Észak- és Dél-Amerikában levő munkásszövetségek között.

Az a körülmény, hogy legközelebbi konvencióját, amely november 17-én lesz, a texasi El Paso-ban, Mexikó határán tartja, szintén arra törekszik a szövetség, hogy a mexikói munkásszövetséggel minél barátságosabb kapcsolatot teremtsen. Tudvalevően a Mexikói Munkás Szövetség ugyanekkor tartja konvencióját az El Paso-val szomszédos városban.

Az a terv, hogy a mexikói konvención megjelöljenk ellátogatnak az amerikai munkástervezők konvenciójára és az amerikai delegátusok megismerik a jelenlegi mexikói konvenciót. Természetesen a találkozás mindkét részről nagy ünnepek közepén történik meg. A Rio Grande levő határhídon is kölcsönös ünneplést tartanak, hogy ezzel is jelezzék a két nemzet barátságos viszonyát.

Washingtoni körülmények között a mexikói és az amerikai szervezett munkásság szoros barátságában a két nemzet közötti viszony javulást látják. A mexikói szervezett munkásság erős támogatója volt Obregon

kormányának s amidőn az amerikai munkásszövetség a legutóbbi forradalom idején kifejezte rokonszenvét Obregon kormányával szemben, jóleső érzéssel vették azt a mexikói belbéké hívei.

Az El Pasóban tartandó konvenció eredménye nem csupán a két ország munkássága közti barátság megerősödése lesz, hanem egyéb is. Az amerikai delegátusok és a munkásszövetség tisztviselői közül számosan elmennek a konvencióról Mexico City-be a Pan American Federation of Labor kongresszusára, amelyet ott Calles generális elnökke való beiktatása alkalmából tartanak. Itt találkoznak az amerikai munkások nemcsak Mexikó, de San Salvador, Honduras, Nicaragua, San Domingo, Peru, Ecuador, Quatemala és Colombia szervezett munkásságának képviselőivel is, a konvencióra ugyanis érkeznek hivatalos megbízottak az összes közép- és dél-amerikai államokból. Ennek a találkozásnak jó hatása elmondható.

Észak és Dél-Amerika szervezett munkásságának egyesülése az eszme harcainak szerint elengedhetetlen a európai radikális mozgalom hatásait s bátorítást mindenkori országban a Labor Pártynak, a munkások politikai pártjának megalakítását, különösen abban az esetben, ha az Egyesült Államokban a La Follette párt győzne vagy legalább is erősnek bizonyulna.

MEGLALTAK MÁR A MILLIONOS HOLTTESTÉT.

QUEBEC, Canada, okt. 12. — Sir William Price, a többszörös milliomos birtokos és a papgyörgy holttestét megtalálták már a fideszszámolás törmelőkei közt. A milliomost Kemogamiaban a mult heten ölték meg a hegyloldalról lecsúszott földtömeg.

A kormány feladatát nem abban látja — mondotta az elnök a többi között, — hogy beléussa az orrát az üzleti életbe s az üzletemberre ügyességére, lelkiismeretességére, szociális gondolatára bizza kötelességük teljesítését. Viszont a kormány semmiféle erkölcsös szolgálatában sem állhat, mert abban a pillanatban, mielőst ezt megteszi, természetesen ellentmond a demokrácia alapvető elveinek.

A kormány — jegyezte meg az elnök — mindig szembe állt tartania az az álláspontot, hogy kötelességei vannak a néppel szemben s ezeknek a kötelességüknek természetesen a tökéletes módon és formában eleget kell tennie.

BARBÁR ÖRÖMÖK KELLENEK AZ ANGOL NŐKNEK

A londoni előkelő társaság hölgyei a vad népek közé vágyódnak.

LONDON, okt. 12. — Lady Richmond Brown, aki az angol előkelő társaság egyik legismertebb és egyik legtekintélyesebb tagja, valóságos lázas érdeklődést keltett a társaság körében a vad területek felkutatásáért.

A dekadens izlés, amely már nem talál semmiféle örömet a kultúra környezetében, a civilizációtól távol eső területeket keresi fel, ahol a barbár környezet barbár örömeit is nyújt az idegeneknek.

F. A. Mitchell Hegdes és Lady Richmond Brown egy esztendővel azelőtt utra kelték, még pedig British Hondurasra felvették az utjukat.

Az asszony a férfival együtt tavasszal érkezett vissza a pasztalatairól "Unknown tribes, uncharted seas" címmel könyvet jelentetett meg.

Ebben a könyvben elmondja, hogy a bensülöttek egy alkalommal fel akarták falni őket s életüket kizárólag annak köszönhetik, hogy ugyanakkor az egyik viskó tüzet fogott s ebben a körülményben a bensülöttek intőjeleit látták arra nézve, hogy a fehér idegeneket ne öljk meg.

Ez magában véve nem olyan rendkívüli eset, hogy érdemes volna megírni, viszont a könyv hatása alatt most egy csomó angol előkelőség elhatározta, hogy ugyanezeket felkeresi a vadakat. A szegevény idegek ilyen barbár szennázciókra éhesek.

EGY KÖNYV.

Lady Richmond Brown tapasztalatai a vadak között.

LONDON, okt. 12. — Lady Richmond Brown, aki az angol előkelő társaság egyik legismertebb és egyik legtekintélyesebb tagja, valóságos lázas érdeklődést keltett a társaság körében a vad területek felkutatásáért.

A dekadens izlés, amely már nem talál semmiféle örömet a kultúra környezetében, a civilizációtól távol eső területeket keresi fel, ahol a barbár környezet barbár örömeit is nyújt az idegeneknek.

F. A. Mitchell Hegdes és Lady Richmond Brown egy esztendővel azelőtt utra kelték, még pedig British Hondurasra felvették az utjukat.

Az asszony a férfival együtt tavasszal érkezett vissza a pasztalatairól "Unknown tribes, uncharted seas" címmel könyvet jelentetett meg.

Ebben a könyvben elmondja, hogy a bensülöttek egy alkalommal fel akarták falni őket s életüket kizárólag annak köszönhetik, hogy ugyanakkor az egyik viskó tüzet fogott s ebben a körülményben a bensülöttek intőjeleit látták arra nézve, hogy a fehér idegeneket ne öljk meg.

Ez magában véve nem olyan rendkívüli eset, hogy érdemes volna megírni, viszont a könyv hatása alatt most egy csomó angol előkelőség elhatározta, hogy ugyanezeket felkeresi a vadakat. A szegevény idegek ilyen barbár szennázciókra éhesek.

HOGYAN HALT MEG A NÉGY ÉVES LEÁNY?

Egy négy éves leánygyermek egy bestiális férfi támadásának esett áldozatul.

DETROIT, Mich., október 12. — Szombat délután a West Fort Street 7059 számú házában udvarán halva találtak egy négy esztendőes leánygyermek, névszerint Betty Ryeersak.

A vizsgálat megállapította, hogy a kis leány egy degenérről embernek az áldozata, egy bestiális férfinak, aki a gyermek életének árán elégitette ki beteg vágját.

Szombat délután a rendőrség alapos vizsgálatot indított meg a West Fort street körzetben. Az udvar mögötti istállóban, ahol a gyermekre tulajdonképpen ráakadtak a Beard testvérek a tulajdonosai, akik virágkereskedők, akiknek a szolgálatában áll a megölt leányka apja. Beard testvérek az istálló garagának használták fel.

A rendőrség öt gyanús férfit letartóztatott, de később kettőt szabadon bocsátottak. A másik három gyanús ember ellen folyik a vizsgálat.

Dr. William F. Ryan véleménye szerint a gyermek erőszakos halált halt.

HART ÖRNAGY IZZÓ SZERELME

Chicago-ba érkezett Mrs. Shirley Iva Knox híressé vált szerelme.

CHICAGO, Ill., október 12. — Frederick W. Hart, a híres Hall-Quest szerelmi fészek "máskik" hőse ma visszaérkezett Chicago-ba.

Hart, aki örnagy volt az angol hadseregben, a mai napon kijelentette, hogy az elmúlt napok lelepezésének hatása alatt Mrs. Shirley Iva Knox, Quest pittsburghi egyetem tanár vált felesége, betegeskedik. Ez érthető is, mondotta, mert a sajtó fölösleges publicitást adott ennek az ügynek.

Hart kijelentette, hogy szereti a nőt s ha a cincinatti bíróságnál felmerül akadályokat sikerül elhárítani, föltétlenül feleségül veszi.

Senkinnek sem áll jogában kikutatni Mrs. Hart Quest jelenlegi tartózkodási helyét — mondotta Hart — s aki ezt meg akarja tenni, annak velem gyilkos meg a baba.

Hart kijelentette, hogy néhány napon belül elutazik Chicago-ból. Még annyit mondott, hogy szerelmét keresi fel, de annak az elárulására már nem volt hajlandó, hogy szerelme hol tartózkodik.

MEGÖLTEK EGY FIATAL KINAIT

A gyilkossággal egy fajtestvérét vádolják.

DAYTON, O., október 12. — Fong Yuennek, egy harmincegy esztendőes kínainak laundryja volt Dayton városában. Az üzlete a város downtown districtjében volt. Fong Yuen a kínai társadalomban nagy szerepet játszott s sok volt, az ellenfele.

Tegnap délelőtt, amikor éppen egy üzletfelé lépett a boltha valaki ráölt s ez a lövés a harmincegy esztendőes kínai halálát okozta.

Az üzletfél, aki amerikai, a rendőrség előtt tett vallomásaiban azt mondotta, hogy meggyőződése szerint a gyilkosságot egy kínai követte el.

A padlón egy revolverrel találtak s Fong Yuen ellenfele alkalmasint ezzel a revolverrel ölte meg féltálytársát.

A nap folyamán letartóztatták egy kínait, aki ellen az a vád, hogy ő ölte meg a laundryt. A kínai egyelőre tagad, de minden jel arra vall, hogy a gyilkosságban része lehetett.

EGY KÖNYV.

Lady Richmond Brown tapasztalatai a vadak között.

LONDON, okt. 12. — Lady Richmond Brown, aki az angol előkelő társaság egyik legismertebb és egyik legtekintélyesebb tagja, valóságos lázas érdeklődést keltett a társaság körében a vad területek felkutatásáért.

A dekadens izlés, amely már nem talál semmiféle örömet a kultúra környezetében, a civilizációtól távol eső területeket keresi fel, ahol a barbár környezet barbár örömeit is nyújt az idegeneknek.

F. A. Mitchell Hegdes és Lady Richmond Brown egy esztendővel azelőtt utra kelték, még pedig British Hondurasra felvették az utjukat.

Az asszony a férfival együtt tavasszal érkezett vissza a pasztalatairól "Unknown tribes, uncharted seas" címmel könyvet jelentetett meg.

Ebben a könyvben elmondja, hogy a bensülöttek egy alkalommal fel akarták falni őket s életüket kizárólag annak köszönhetik, hogy ugyanakkor az egyik viskó tüzet fogott s ebben a körülményben a bensülöttek intőjeleit látták arra nézve, hogy a fehér idegeneket ne öljk meg.

Ez magában véve nem olyan rendkívüli eset, hogy érdemes volna megírni, viszont a könyv hatása alatt most egy csomó angol előkelőség elhatározta, hogy ugyanezeket felkeresi a vadakat. A szegevény idegek ilyen barbár szennázciókra éhesek.

AZ ELSZASZI KÖZOKTATÁS ÜGYE A HERRIOT KORMÁNY URALMÁT VESZÉLYEZTETI

A francia kormány be akarja vezetni Elzász-Lotharingiába a nyilvános iskoláztatási rendszert s a francia nyelv kötelező tanítását.

El akarják törölni a katolikus egyházi iskolák kizárólagos rendszerét a két tartományban.

PARIS, október 12. Az elzász-lotharingiai és az egyházi kizárólagos rendszer mégis ártalmas a ifjúság nevelésére, mert számtalan városban és községben a protestánsok, a zsidók, vagy a szabadgondolkodók egyáltalán nem rendelkeznek iskolákkal. A francia kormány így be akarja vezetni a nyilvános iskoláztatási rendszert a németektől elvett tartományokban s el akarja törölni az eddigi egyházi oktatás kizárólagos rendszerét.

A kérdés három-négy hónapon belül feltétlenül dűlőre fog kerülni. A megoldás azonban óriási akadályokba fog ütközni, mert az elzász-lotharingiai katolikus párt teljes erejével veszi fel majd a harcot a kormány ellen. A küzdelem a kormány bukására vezethet. A probléma olyan természetű, hogy a politikai szónokok úgy esavarnhatják, amint akarják. Mária egyre többször és élesebben hangzik fel a vád, hogy a Herriot kormány elkeseredett ellensége az egyháznak s sokkal keményebben bántik el az elzász-lotharingiaiakkal, mint annak idején a németek.

KÖRHÁZAT NYITNAK A VETERÁNOK RÉSZÉRE.

WASHINGTON, október 12. — A veteránok ügyét intéző hivatal kijelentette, hogy a michigani Camp Custerben kórházat nyit október 15-én a világháború amerikai veteránjai részére.

A VIZSGALAT.

A gyilkossággal kapcsolatban öt embert letartóztattak.

DETROIT, Mich., október 12. — Szombat délután a West Fort Street 7059 számú házában udvarán halva találtak egy négy esztendőes leánygyermek, névszerint Betty Ryeersak.

A vizsgálat megállapította, hogy a kis leány egy degenérről embernek az áldozata, egy bestiális férfinak, aki a gyermek életének árán elégitette ki beteg vágját.

Szombat délután a rendőrség alapos vizsgálatot indított meg a West Fort street körzetben. Az udvar mögötti istállóban, ahol a gyermekre tulajdonképpen ráakadtak a Beard testvérek a tulajdonosai, akik virágkereskedők, akiknek a szolgálatában áll a megölt leányka apja. Beard testvérek az istálló garagának használták fel.

A rendőrség öt gyanús férfit letartóztatott, de később kettőt szabadon bocsátottak. A másik három gyanús ember ellen folyik a vizsgálat.

Dr. William F. Ryan véleménye szerint a gyermek erőszakos halált halt.

ZAVARGÁSOK SHANGHAIBAN

A lakosság megelégedte Lu Yung Hsiang uralmát.

SHANGHAI, október 12. — A kínai lakosság egy része a legnagyobb felháborodással kelt ki ama terrorizmus eszközök ellen, amelyeket Lu Jung Hsiang tábornok, Csekiang háborus ura alkalmaz.

A város különböző részeiben ma zavargások voltak, amelyek Lu esapatai csak nagynehezen fojtották el.

Sokan megsejtették. Hir szerint a lakosság tetemes százáleka már teljesen beleunt a társaság, amellyel Lu hatalmát biztosítani és megerősíteni akarja s egyáltalában nincsen kívárá az, hogy néhány napon belül Shanghai véres zavargásoknak less a színhelye.

A rendőrség Lu szolgálatában áll s a mai napon megerősített létszámmal teljesített szolgálatot.

Lu kijelentette, hogy szükség esetén a legnagyobb szigorral is gondoskodni akar arról, hogy a városban rend legyen.

MEGHALT A VÉN INDIÁN ASSZONY

STANDISH, Mich., október 12. — Eliza Peters az egész állam területén ismert nő volt. Most már csak volt. Meghalt. Százégy éves korában.

Ezért volt ismert az egész államban. A magas kora miatt.

Az öregasszony indián volt — azt mondják, akik ismerték, hogy soha még ilyen kedves indián asszonyt nem ismertek, mint amilyen ő volt.

Fiatalkorában a Chipewa indiánok egyik törzisével jött Michiganbe Kanadából.

Hirtelen és váratlanul halt meg, nem is volt beteg. Az orvosok nem is tudták megállapítani, hogy tulajdonképpen mi baja. Csak összeesett.

Soha nem volt beteg, mindig a legjobb egészségnek örvendett. Azt mondta mindig, azt hiszi, annak köszönheti az egészségét, hogy sokat van a friss levegőn. Soha nem élt mértéklen életet.

TIZ ÉVET KAPOTT A FÉRJGYÜLKOS ASSZONY.

COLUMBUS, Ga., október 12. — Mrs. Leila C. Humbert, aki május 18-án megölte az urát, mint második fokú gyilkosságban büntetésre talált vádlott. 10 évi fegyházat kapott. Most tárgyalják ügyét harmadszor.

EGY KÉPVISELŐ KIS FIANK BALESETE.

NEW LEXINGTON, O., okt. 12. — Gilbert Underwood, a kongresszus képviselőnek hét éves fia megsebesült annak közeleiben, hogy lezuhant kis pontyjáról, amidőn azt elütötte egy automobil. A fieska felépült.

ESZTENDŐBEN EGYSZER ESİK KARÁCSONY...

MINDEN ESZTENDŐBEN egyszer jelenik meg a Szabadság Képes Nagy Naptára, amely ezidén minden eddigi naptárt felül fog mulni gazdag tartalmával, ragyogó kiállításával, négy színben nyomtatott pompás illusztrációival.

BIZTOSITSA MÁR MOSTAN hogy idejében kézhez vehesse a Szabadság nagyszabású karácsonyi ajándékát. Ujítsa meg előfizetését és juttasson hozzáunk 25 centet a Naptár csomagolási és szállítási költségeinek fedezésére.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published by The Szabadsag Printing & Publishing Co.

Editor: Col. ANDREW OSERNA

700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.

Subscription rates: United States \$2.00 per year

Entered as Second Class Matter, October 10, 1917

Room 603, 154 Nassau St., New York City

A bevándorlási törvény kijátszása

A SZÖVETSÉGI bevándorlási hatóság clevelandi megbízottja a minap rendkívül érdekes és jellemző hírt közölt a Szabadsággal.

Nyilvánvaló, hogy ez a két ember be akarta csapni az Egyesült Államok hatóságait. A helyzet az, hogy törvényszegésüket rendkívül szigorúsan fogják büntetni.

Ezek a naiv emberek, akik a feleségüket kicserélték, nem is annyira naivak, mint amilyeneknek az első pillanatban látszanak.

Mi az okulás ebből az esetből? Kétségtelenül az, hogy a bevándorlási törvény kijátszása nem kifízhető "business".

Arra nem lehet hivatkozni, hogy cselekedetük következményének nem voltak a tudatában, mert elvégre felnőtt emberek s cselekedetük jellege olyan, hogy nyilvánvaló csalással állunk szemben.

Tudományos szabadság

A GEORGIAI Mercer-egyetem egyik tanárát, Dr. Henry Foxot, aki hallgatóit a biológia titkai felismerésére, az egyetem vezetősége felfüggesztette állásából még pedig azért, mert az evolúció elméletének megfelelően adja elő mondanivalóját.

Ugy látszik, ezen az egyetemen Bryanok, a hirdető politikusnak és amatőr okoskodónak a befolyása érvényesül. Micsoda egyetem az, amely a tudományos szabadság erejét megnyirbálja?

Az evolúció elmélet elfogadott tudományos tan. Csalhatatlanságához természetesen kétség fér, viszont ennek a kérdésnek a megítélésében nem az a lényeges, hogy aki a biológiát darvini alapon tanítja, hogy annak igaz van, hanem az az elv, hogy egy elfogadott tudományos eszközt szabad-e kirekeszteni egy egyetem intellektuális felszereléséből?

Ha a tudományos szabadság csak írott malaszt, de a valóságban nincs alkalmunk a megnyilatkozásra, akkor ne beszéljünk tudományos szabadságról. Ha a georgiai egyetem vezetősége ki akarja rekeszteni az új kor egyik érdekes és értékes kulturális kontribúcióját az egyetemről, akkor ne nevezze magát tudományos intézetnek s ne állítsa azt, hogy a fiatalságot a magasabb foku ismeretekre akarja vezetni.

KÉT AMERIKAI VONATOT RABOLT KI MEXIKÓBAN.

EL PASO, Tex., október 12. — Két férfit letartóztatott Villa Ahumada rendőrhatalom az állat a vad állat, hogy részt vett az erupción bányá ércszállító vonatoknak kiskisajátosságban és kirabolásában, amely alkalmával a banditák kilenc embert lőttek agyon.

AGYONVERTÉK A BOMOK A BOKROK KÖZÖTT.

DETROIT, Mich., október 12. — Clarence Hydert, akinek holttestét Henry Ford dearnbiri bírtoke közelében a bokrok közt találták meg, a rendőrség véleménye szerint bomok, csavargók verték agyon. Valószínűleg akkor agyonverték és elrabolták 35 dollárért. A holttestet is egy hóba találták meg. A bankönyvre azt mutatták, hogy halála napján vette ki 35 dollár megtakarított pénzét a bankból.

NOV. 30-ÁN IKTATJAK BE MEXIKÓ ELNÖKÉT.

MEXICO CITY, október 12. — Oregon elnök hivatalosan megválasztott elnöknek jelentette ki Elias Calles generalistát. Az elnököt november 30-án installálják.

A rádió a világbéke szolgálatában

A RÁDIÓ LESZ a jövőben a nemzetközi megértésnek és a világbéke kialakításának egyik leghatékalmasabb eszköze. A rádió oly közel fogja egymáshoz hozni a legtávolabbi lakó népeket is, hogy voltaképpen szomszédokká válnak majd s a fejezettek harc éppoly lehetetlen lesz, vagy éppoly bürokrácia elé fog kerülni, mint az egyének, az egymás közvetlen szomszédságában lakó egyének ellentéte.

A modern természettudomány egyik legalapvetőbb törvénye, hogy minden természeti folyamat egy vele ellentétes irányú és magát lerontó másik folyamatot indít meg maga mellett. Ez a törvény, ugy látszik, nemcsak a természetre áll, hanem a társadalomra és társadalmakra is a tudományok viszonyára is. A tudomány jó ideje már ugyiszlán csak a háborúk szolgálatában állott, hancs éleokra használják ki a tudomány legálidosabb eredményeit is. A mennyiségben lassan-lassan már csak arra volt jó, hogy agyugolyók pótváglát számítsa ki, a fizika arra, hogy minél tökéletesebb hadi gépeket gyártassanak s a kémia a gyilkos gázok feltalálásának munkáját dolgozta.

Crossley azt hiszi, hogy néhány éven belül az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Belgium és dél-amerikai államok nagy feszültségű rádió-állomásokot fognak fenntartani s azok útján ki fogják cserélni szóalkotókat és oktató programjait.

Az amerikai orvostudomány azonban nemcsak a kimondott örülteket akarja új gyógymoddával visszaadni a társadalomnak, hanem a gonosztevőket is, akiket preventív — bűnbocsítók előtt — akar intézkedések kigyógyítani. A pszichiatérek arra törekednek, hogy az embereknek még idejekorán észrevegyék a defektusát s a bűnbocsítás előtt meggyógyítsák őket.

AZ UJKOR MUMIÁJA

A legújabb kor emberei éppoly borzalommal gondoltak testüknek feloszlására, mint a legújabb kor szóp az asszonyok. A halál gondolatát a feloszlástól megmenteni. Az egyiptomiak balzsamozása nem volt tökéletes. A test puha részei szétfolytak, alakja, különösen pedig az arc eltorzult.

A legújabb kor embere a találmányok terén nem maradt el hátrán az előző koroké mölött, hiszen azelőtt a feloszlástól megmenteni. Az egyiptomiak balzsamozása nem volt tökéletes. A test puha részei szétfolytak, alakja, különösen pedig az arc eltorzult.

Az új módszer szerint az egész tetemet galvanizálják s aztán bevonnak fémes réteggel. Gernsbach tanár ezt a módszert először halottak eloszlására, majd élő emberekre alkalmazta. Elégendő volt egyik-másik örülteket fog, vagy manduoloperációra ahhoz, hogy meggyógyuljon. Más esetben a mirigyek működésének rendezésére, vagy a befértezők megszüntetésére két-három nap alatt a dühögő elmebetegét normálissá tette.

Igy tehát meg lehet a reményünk arra, hogy a kényes-zubbonyoknak és a vaspareceknak a napjai meg vannak számlálva.

New Yorkban most építének három millió dollár alapítványt, amelyből egy elmegyógyintézetet, melyet csak "ámeneti" betegek részére rendeznek be. Az új kórház orvosai oly biztosak a dolgukban, hogy az elmebeteg gyógyulási időtartamát fél, vagy legfeljebb egy évre teszik. Az intézetbe felvett minden új beteget gondos fizikai és bakteriológiai vizsgálatnak vetik alá s ezekből következtetnek betegségük okára. A vizsgálat után pontos megfigyeléseket végeznek. Az új gyógyintézetben nem fogják rabkint örülni a betegeket, az nem lesz az örülni betegekre, hanem a szó legemesebb értelmében gyógyító intézet. A gyógyító kura után a lábadozóállomásra kerül a beteg, ahol már csoportokban él, foglalkoztat és szórakoztat társakkal.

De a kórház orvosai oly biztosak a dolgukban, hogy az elmebeteg gyógyulási időtartamát fél, vagy legfeljebb egy évre teszik. Az intézetbe felvett minden új beteget gondos fizikai és bakteriológiai vizsgálatnak vetik alá s ezekből következtetnek betegségük okára.

A LEGDRÁGABB ANYAG

Az értékes anyagok előkelő társaságba legújabbban egy jó bevételű lépett be az élvé.

Igy első pillanatra kibetelennék látszik, ha azt mondjuk, hogy kilogrammnyi ezüstért a három millió dollár.

Ez pedig nagy szó, mikor az aranyunk kilogrammja csak mintegy egy nyolcvan dollár, a ritkaságok miatt drága anyagok: a gallium szöveteszer, a vanádium, az ezüst, az óz, a kadmium, a radium is elmarad másfél millió dolláros árával az üveges három millió árára.

Ennek a látásból hihetetlen árak az a magyarázata: A legújabb mikroszkop lencse, amelyet a tarcsinai Zeiss-gyár előállított, 0,0017 grammoz nyom, vagyis ebből a fajtából 587,000 nyom egy kiló.

Egy ilyen lencsének a rendes árja tíz dollár. Ötvennyolcvanhat ezer nyom beléje egy kiló, tehát egészen bizonyos, hogy nincs olyan anyag a világon, amely vele értékben versenyezhetne.

Mindenki látásja ebből, hogy az ezüst, nem az anyagban van, hanem a munkában, mely feloldogta. A munka ad értéket mindennek. Még az embernek is. Mert minden ember annyit ér, amennyit a munkája.

— folytatta beszédét Crossley. — "Hogy ez a ma még képzeltelbí terv megvalósulhasson, ahhoz azonban szükséges lesz a szárazföldi drót-rendszerek felhasználására is, s a mely a tengerentúli dróttal összekötöttéket kitágítja és szétvinné egész földrézrekre".

"Még néhány év" — mondta Crossley — "s a közönséges rádió-készülékek tulajdonosi hallani fogják London, Páris, Berlint s a többi nagy európai s más világgözpontokat."

A nagy feszültségű állomások Crossley szerint egész éven át tartó szolgálatot s tisztá, zavartalan üzeneteket fognak jelenteni a kisebb rádió felvevő készülékeknek is.

"A farmerek s a nagy központoktól távolabb eső vidékeken lakó embereknek a legnagyobb jótétemény fogja lenni a nagy feszültségű áramokkal dolgozó rádió-állomások."

"Igy lesz a rádió" — fejezte be előadását Crossley — "az emberi civilizáció és kultúra egyik legnagyobb áldása."

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET FÉRJE

Árpádházi Szent Erzsébet II. Endre magyar király leánya volt. Lajos türingiai gróf felesége lett s a híres Wartburg várában lakott, ahol háromszor esztendővel utána Luther a bibliát fordította.

A jóaság Erzsébet fejedelem-aszony adatai látnak a vidékre. Nem volt beteg, szegény vagy szeszélyes, akit föl ne keresett volna és jó szívet, vigasztalással vagy alázatossággal ne segítette volna rajta.

Férje, Lajos gróf, szigorú ember volt és nem szeretett, hogy felesége a koldus nép között járjon. Azt, amit a kegyes legenda elbeszél, így alkalommal éppen jött le Erzsébet a városból és kötevény csavarrá kegyeret vitt asztalára.

A haragos gróf megkérdezte, hogy mit viz. Erzsébet ijedteben azt felelte rá, hogy rószát. És íme, mikor férje parancsára szétvitták a kötevényt, a kötevény lett roszavál.

Erzsébetet később szentté avatták és holttestét nagy kegyelettel őrizték.

Azonban az idők megváltoztak. Szent Erzsébet csontjait Hétszázharos városba szállították, mikor Fülöp, hassani gróf átért a protestáns hitra. Ezzel a szentek tisztelése is megszűnt ezen a vidéken és Szent Erzsébet csontjait nem törődtek többé senki sem.

Igy az eddig gondosan őrzött ereklyék, hál a halálottak. Senki sem tudja, hol vannak. Csak Szent Erzsébet fejét mentette meg Johanna francia királyné, Grayson, burgundi gróf vezérkari tábornok helyettesek el. Innen azonban ismét tovább került és egy ideig a beazonosított királyság kolostorban őrizték. Ezeket Albert főherceg követte el és így került 1817-ben Brüsszelbe.

Néhány évvel később Rohan herceg szállította el innen és kastélyában, La Riche Gyonyában, Nantes mellett helyezte el. Itt van ma is, burgundi gróf vezérkari tábornok helyettesek el. Innen azonban ismét tovább került és egy ideig a beazonosított királyság kolostorban őrizték. Ezeket Albert főherceg követte el és így került 1817-ben Brüsszelbe.

A SZINVAKSÁG. Akárhány olyan ember van, aki a legkülönbözőbb színekben nem képes egymástól megkülönböztetni. Elővezeti őket, azt a valóságban behelyettesít el. Ezen emberek az embernek a szemében van valami hiba és ez okozza a tévedést. A színeztezők két félek: vagy csak egyes színekben tévednek vagy egyáltalában nem tudják a színeket egymástól megkülönböztetni.

A részleges színeztezők általában nem tudnak különbséget csinálni a piros és zöld, a sárga és kék színek között.

Ha tehát ezek a részleges színeztezők csak két színt látnak határozottan, a pirosat és kéket az oka ennek. Ezt igen nehéz megmagyarázni, mert azt nem tudjuk megmagyarázni, hogy valaki mit érez és gondol, mikor valamit megérint. Például, ha a pirosat a sárgától meg tudja különböztetni, nem bizonyos, hogy valóban más színt lát-e vagy csak a két színt között levő világosságból különbözetet vetete észre?

TUDJÁ-E ÖN, HOGY

James Speyer, a Speyer & Company nemzetközi bankér cég főnöke látogatott Budapesten és nagy tanácskozási folytatást a magyar pénzügyminiszterrel. Amerikában a magyar kölcsmint Speyer & Company bankjereg helyezte el a piactra. Tudjate Ön, hogy egy doboz Murad cigarettát többet ér mint egy tucat doboz más cigarettát?

Segitse Gyermekeit az Iskolában

A tanítók vizsgálják a növendékek fogait és akiké nem tiszták, azokat megfektik. Segítse a tanítókat, hogy megfektassa gyermekeit; tisztítsa fogait minden étkezés után s közvetlenül lefekvés előtt Colgate's Ribbon Dental Cream-mel.

Azok a színeztezők, akik csak a sárgát és a kéket látják, minden rövidebb hullámú színt kének és minden hosszabb hullámú színt pirosnak látják. Akik csak a pirosat és a zölöt látják, azok a rövid hullámú színeket mind zöldeknek, a hosszabb hullámúakat mind pirosnak nézik.

A teljes színeztezők részleges színeztezők. Ezeknek nincsen semmi színeztező. Egy festményt olyannak látnak, mint valami piastina fotográfiát, csak a szíre nyilatokat látják és a világosság-beli árnyalatokat együtt voltak ilyen színeztezők és azok külön-böző világosságúak, a teljes színeztezők is megtanulhatják a színek világosságát fokából a színek nevéit és ezzel megfektessék környezetét. Vannak, akik érzék együtt voltak ilyen színeztezők és nem jöttek rá kibijára, olyan jól megtanulta a színek különböző világosságát fokából a színek megkülönböztetését, holott valójában színeket sohasem látott.

A pontos vizsgálat ilyen esetekben igen nehéz, mert az embernek velezületett gyengesége, hogy hiáb minden módon elrejtett térekszik és inkább letagadja fogyzatosságát, semmint bevallani.

8901 HATÁRGATÓ VAN AZ OHIO EGYETEMEN.

COLUMBUS, O., október 12. — Az Ohio State University beiratkozott tanulóinak száma 8,901. Csak 7 százalékkal több, mint a múlt évben.

NYAKÁT TÖRTE A LELŐKÖTT FIUSKA.

GLENCOE, Ill., október 12. — A tíz éves Chester Nortont lelőtte véletlenül a meredeke pártól a játszótásra. A fiuska nyakát törte és szörnyet halt.

A Fejfájás, ha Szorulás Okozza

könnyen megszüntethető tartósan, ha gyomrunkat PARTOLA

"Az orvos cukorka alakban"

CUKORKÁVAL

Ez a cukorka, bár illatos, édeskes csemege, gyorsan megszünteti a szorulást, rendbehozza a gyomrot s így elmarad a fejfájás.

Egy nagy bádogdoboz Partola 1 dollár, hattal 5 dollár ezen a címen:

PARTOS PATIKA 160 Second Avenue, New York, N. Y.

MINDAZOK, KIK HASZNALTAK

azt mondják, hogy nincs párja a ROYAL SÓSBORSZESZ-nek

Hibába ez a tény és való. Arra figyelmeztetjük a tisztelt fogyasztókat, hogy ne féljenek meg azt, hogy Reeds és Patent "Pik" négyes legyen az iver. Egyebet ne fogadjon el a kereskedőből vagy a Patikárosból. Ha az eredeti ROYAL SÓSBORSZESZ ott helyben nem volna kapható, rendelje meg postán.

Egy nagy üveg Royal Sóborszesz ára 90 cent. Hat üveg ára 4 dollár 50 cent. Kuldje be a megrendelést a pénzal együtt erre a címre:

Royal Mfg. Co. Duquesne, Pa. Azok, kik Chicagohoz közelebb laknak, küldjék megrendeléseiket a Chicago-i fiók gyártótelephelyre erre a címre:

ROYAL MFG. CO. Chicago, Ill. 3717 Wallace St. Gyűjtsék és kereskedők irjanak be kedvezményes árákat.

ONTARIO PROH

A kanadai miniszterlatkoz...

TORONTO, Ont. — Ontarióban ez mány fogja ellenőrizni hol fogyasztást, am Ferguson miniszter korántsem jelenthet italt behozni.

"Ezentul is a prnyos formájával Ontarióban — je miniszterelnök — re prohibíció ellen erre vonatkozó szont az egész ország törvényét emányból nem lehet rekeszteni."

Kanadában a pnesek abban bízik az ontarioi törvény előbb-több az egnyitlen enyhülni, amely a prohibíció azokra esik, akik nem hisznek ebbben.

Kanadában a pnesek azoknak azt vallják, hogy és sör fogyasztás nem árthat a szehaszálhat a ked...

MEGGYILÁG EGY RE

Hogyan vesztettét egy crendő...

CHICAGO, — Michael Murtaugh megadában megakart tartóztatni, akik kifosztották a 2058 számú házat, a Bionarz-féle.

Murtaugh rendőves volt s tízen a rendőrség szovegye és három szolja. A Lexing szakmu házában.

A betörők egy meg s Leavitt az az utjukat.

Murtaugh rendőret és tízen sarkán elővette a szílt az autó báljon meg.

Az autó hajtóváltó megajándékozpet. A következő autóból a rendőrevolvőrés döröf összeesett.

Közben a tőm autó. A rendőrtölték, de mar u...

LE A V NŐI

A párisi nagyalvetni maguklyok intenzi...

PARIS, október 12. — risi női szépségdonosai, a nőgyeég csodadokjének a francia évenként szoktak.

A konvenció esztendőben megszűsének a konvenciók a külön érdeme szerű legyen — is arra, hogy a rőis.

A női borbélydat izentek a gott hájaztának. A konvenció viaszfigurákat a viaszfigurák nak, női fejeket divatos frizura. Ezekről a viasz hatják a nők lyen a helyeselet.

